

Zpráva z mapování klimatu 2026

Základní škola a Mateřská škola Brno, Merhautova 37

Ve druhém pololetí školního roku 2025/26 probíhalo orientační mapování klimatu škol na městské části Brno-sever, kterého se na jednotlivých školách zúčastnili žáci od 4. třídy, jejich zákonní zástupci a pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Průzkum probíhal formou anonymních dotazníků, které se zaměřovaly na různé aspekty klimatu školy, jako je prostředí a zázemí, kolektiv, vztahy a komunikace, motivace a seberealizace, průběh a podmínky výuky, bezpečí, podpora a spokojenost.

Každé z oslovených skupin byl administrován samostatný dotazník se srovnatelně zaměřenými, ale specificky formulovanými položkami (tak, aby byly pro každou skupinu relevantní a srozumitelné). Většina položek každé z variant dotazníku umožňuje vyjádření na škálách, a tedy i zobrazení formou grafů, jejichž uspořádání zachycuje počty a procentuální rozložení odpovědí. Barevné zpracování má umožnit dobrou intuitivní orientaci: zelená barva znamená souhlas či spokojenost, modrá neutrální odpověď, oranžová a červená nesouhlas nebo nespokojenost (pozor pouze na položky, kde souhlas znamená negativní odpověď – např. u položky „Někoho ve škole se bojím“ je souhlas rovněž vyjádřen zelenou barvou). Grafy pro všechny položky a pro každou skupinu zvlášť jsou součástí samostatných souborů, poskytnutých školám i zřizovateli jako podklad k validizaci a konzultacím výsledků.

Další součástí dotazníků byly otevřené otázky, umožňující připojit konkrétnější komentáře, informace, co respondenti na škole oceňují, i náměty na to, co a jak naopak změnit nebo zlepšit. Výčty těchto odpovědí jsou rovněž součástí výsledkových souborů. Přehled výpovědí slouží především samotné škole jako zdroj námětů pro další práci a komunikaci.

Formě anonymní ankety vždy odpovídá orientační povaha výsledků. Při interpretaci je potřeba brát v potaz také míru návratnosti dotazníků – vzhledem ke způsobu administrace dotazníků byla návratnost zpravidla nejvyšší u žáků, očekávané počty zákonných zástupců jsou odhadovány, matriční údaje o počtech zaměstnanců se v době šetření mohly lišit od skutečného stavu.

Na ZŠ Merhautova činila návratnost dotazníků od žáků 76 %, od rodičů je pracovní odhad návratnosti přes 90 %, pedagogických pracovníků se zúčastnilo 62 (téměř 88 %), dotazník pro provozní zaměstnance vyplnilo 21 osob (přes 80 %). Celkově i v rámci souboru oslovených škol byla návratnost u všech sledovaných skupin vysoká.

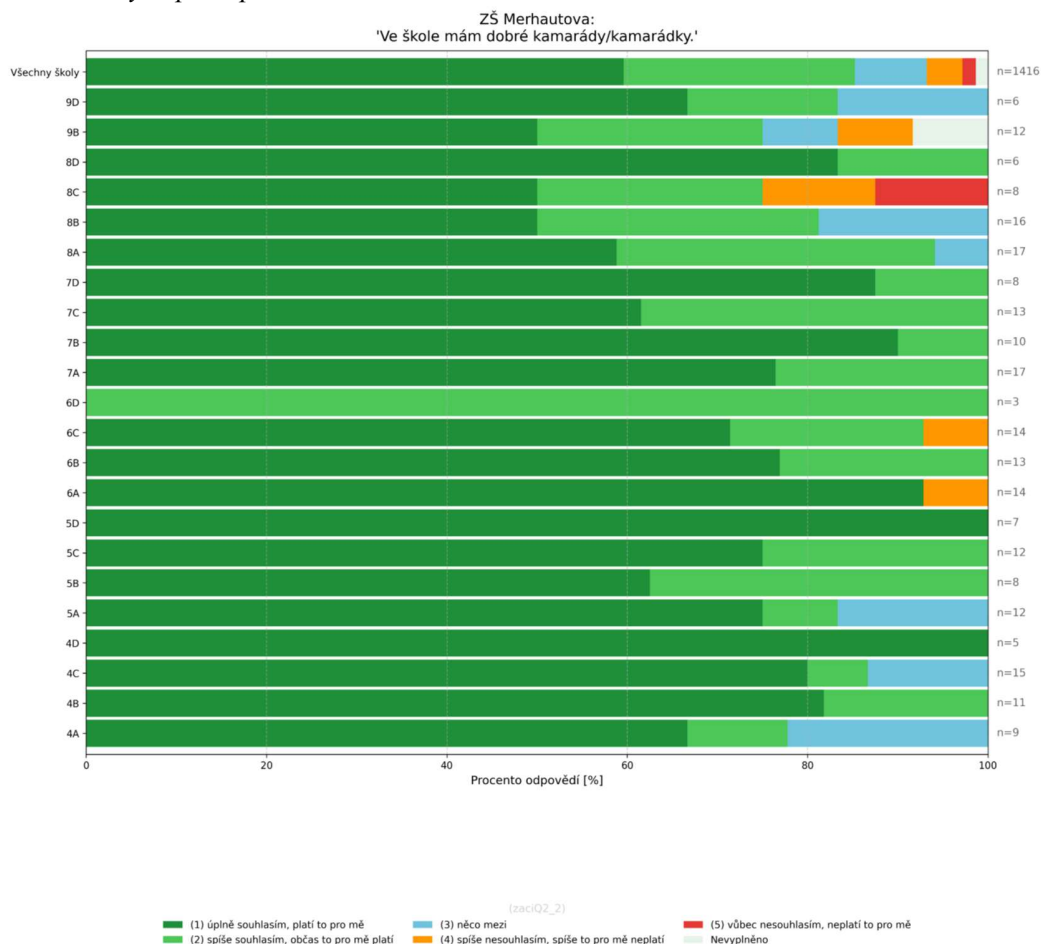
Výsledková část

Žáci

V prvních třech ročnících základní školy nepředpokládáme, že by anketa formou dotazníkového šetření byla přiměřená schopnostem cílové skupiny. Dotazníky byly proto administrovány až žákům od 4. ročníku. Otázky jsou také formulovány častěji jako projektivní – ptají se na pocit, nikoli na realitu. Výsledky je proto třeba číst v kontextu sdělení ostatních skupin oslovených.

Výpovědi žáků na ZŠ Merhautova ve většině sledovaných ukazatelů vyznívají pozitivněji, než je průměr všech oslovených škol. Shoda panuje na hodnocení kolektivu – ve většině tříd uvádí více než 80 % žáků, že rozhodně mají ve škole dobré kamarády, žáci také převážně uvádějí, že si dovedou vzájemně pomáhat. Poměrně významné části z nich však vadí konflikty s některými spolužáky, vyrušování a hluk. Žáci se ale shodují v tom, že ve škole se cítí bezpečně (i ve srovnání s ostatními školami je tento ukazatel klimatu u většiny tříd poměrně dobrý). Obdobně lze tvrdit, že žáci vědí, jak se ve škole chovat a dobře rozumí pravidlům.

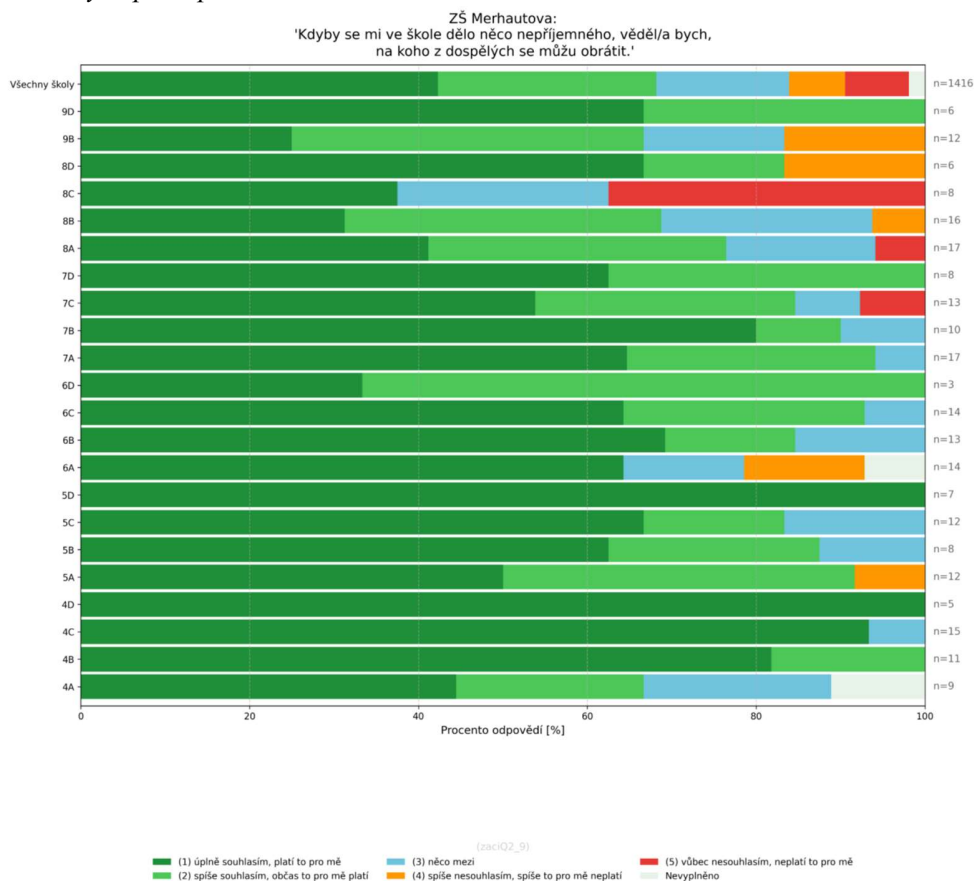
Obr. 1: Ukázka výstupu odpovědí žáků

U některých otázek jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými třídami, které často odrážejí i vývojové stádium žáků (např. větší kritičnost u časných adolescentů). Tyto rozdíly jsou patrné částečně v porozumění pravidlům nebo v obavách projevit se. Rozdíly panují rovněž v pocíťované míře nudy v hodinách (u starších žáků je vyšší). Naopak v tom, jestli žáci vnímají hodnocení jako

spravedlivé se žáci ve většině tříd vyjadřují pozitivně, a obdobně vyznívají i jejich názory na užitečnost a zábavnost učiva nebo na to, zda vědí, na koho z dospělých se obracet v případě potíží. Žáci spíše pozitivně hodnotí prostředí školy a ve srovnání se školami ostatními i školní akce (výlety apod.), méně jednoznačné jsou odpovědi ve vztahu ke školní družině, kroužkům nebo ke školní jídelně (v těchto oblastech se ve srovnání s ostatními školami velké procento žáků především druhého stupně vůbec nevyjádřilo).

Obr. 2 Ukázka výstupu odpovědí žáků

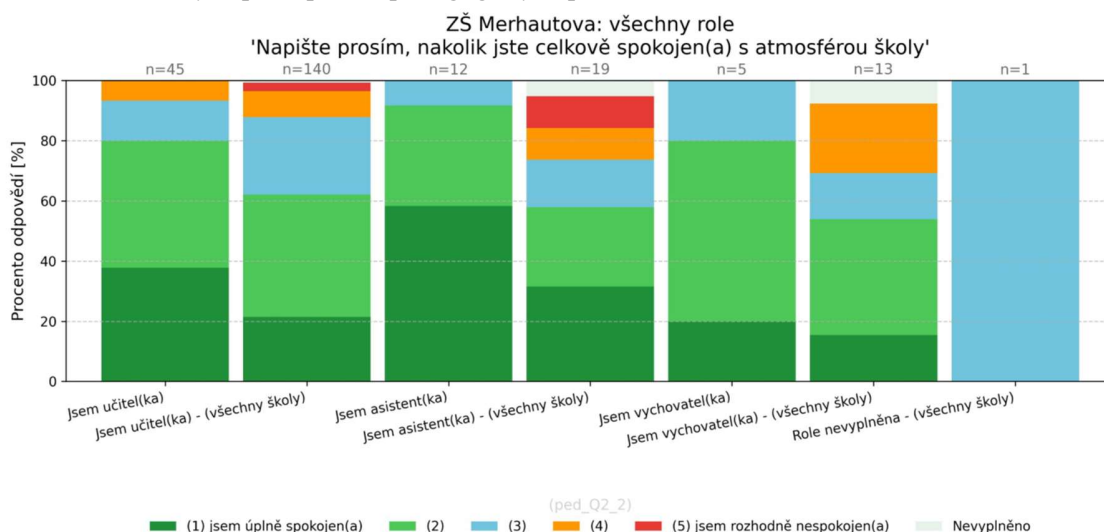

Doporučujeme zaměřit se na kontext rozdílných odpovědí tam, kde jsou výsledky jednotlivých tříd výrazně odlišné, a to i s využitím volných výpovědí, ve kterých žáci často ilustrují své postoje konkrétními situacemi. Tyto výrazné rozdíly se dotýkají klíčových aspektů školního klimatu a třídních kolektivů, jako jsou vzájemné vztahy mezi žáky, pocit bezpečného zázemí a důvěra mezi žáky a pedagogickými pracovníky.

Pedagogičtí pracovníci

Většina pedagogických pracovníků ZŠ Merhautova (tj. učitelů, asistentů a vychovatelů) vyjadřuje spokojenost s celkovou atmosférou školy i s jejími cíli a kulturou. Ve srovnání s ostatními školami jsou pedagogičtí zaměstnanci také častěji projevují spokojenost s materiálními podmínkami a zázemím školy. To je zřejmé jak v hodnocení prostor pro pobyt venku, tak ve spokojenosti s vybavením učeben a s budovou školy jako takovou. Kladně je hodnoceno rovněž zázemí pro učitele v podobě kabinetů a sborovny, naopak u školní jídelny je spokojenost nižší.

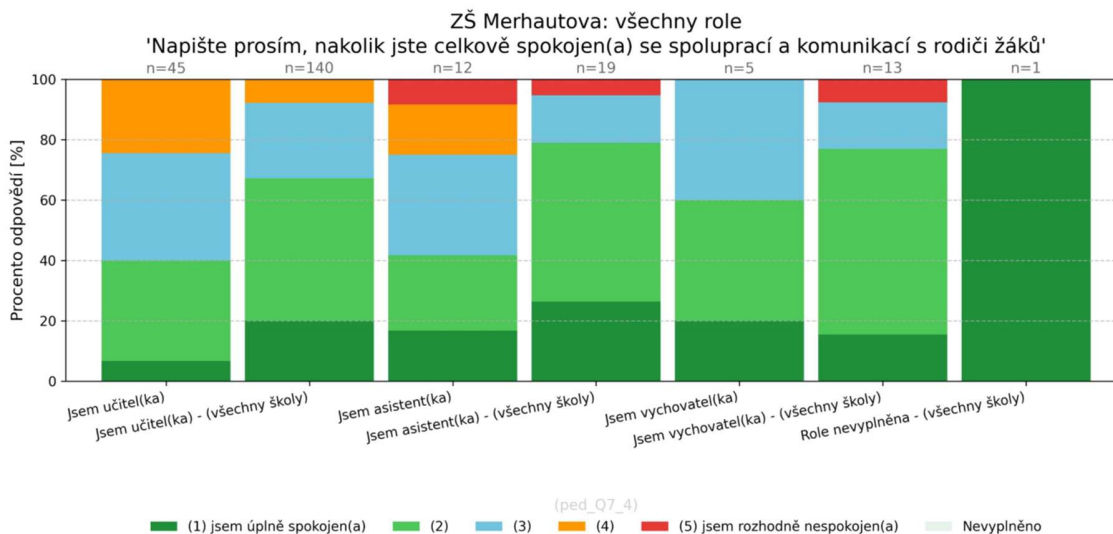
Obr. 3 Ukázka výstupu odpovědí pedagogických pracovníků

Z hlediska podmínek pedagogické práce vyjadřuje většina zaměstnanců spokojenost s početností tříd, poněkud hůře však hodnotí vztahy v kolektivu žáků. Vysokou úroveň vykazují vnitřní vztahy v pedagogickém sboru, kde panuje velká spokojenost s podporou od kolegů, s podporou ze strany vedení školy a také se vzájemnou spoluprací učitelů a asistentů. Pedagogové velmi pozitivně vnímají podporu ze strany školního poradenského pracoviště i ze strany externích školských poradenských zařízení. Většina zaměstnanců také oceňuje možnosti svého dalšího profesního rozvoje a vzdělávání. Naopak spolupráce a komunikace s rodiči žáků je hodnocena méně příznivě než na ostatních školách. Poměrně dobře v porovnání s ostatními školami hodnotí pedagogové také odměnu za svou práci a podmínky umožňující udržovat rovnováhu mezi osobním a profesním životem.

V oblasti přímé pedagogické práce jsou pedagogové dle svého mínění poněkud méně úspěšní při motivování žáků k aktivitě ve výuce a také ve vytváření příznivé atmosféry či předávání dostateku znalostí žákům. Shoda panuje na tom, že se pedagogickým pracovníkům vcelku daří mít u žáků respekt a dostatečně pracovat s jejich zájmy. Většina zaměstnanců se cítí úspěšná v doplňování kvalifikace, v podpoře žáků s potřebou podpory ve výuce a při pomoci žákům s jejich osobními problémy.

Obr. 5 Ukázka výstupu odpovědí pedagogických pracovníků

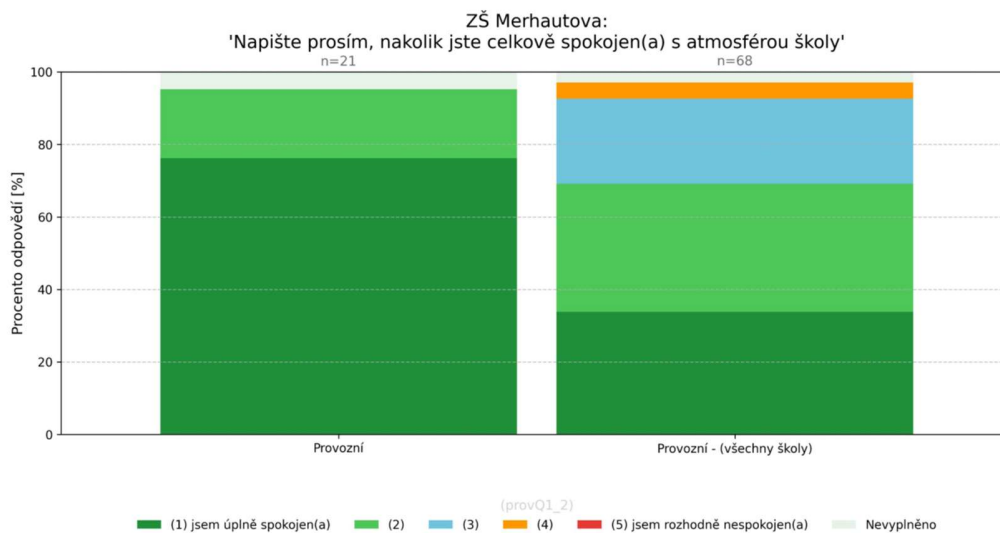

I přes celkově příznivé klima se však pedagogičtí pracovníci na ZŠ Merhautova potýkají s některými překážkami v sociální oblasti a v oblasti práce s motivací žáků, které se vymykají průměru ostatních škol. Patří sem například nedostatečná motivace a zájem žáků, kterou jako problém vnímá více než polovina učitelů, a také nedostatek schopností a nadání u žáků. Zcela zásadní bariérou je však pro pedagogy slabé rodinné a sociální zázemí žáků, které jako vážnou překážku označuje převážná většina učitelů a významná část asistentů i vychovatelů. Rezervy se objevují v komunikaci s rodiči, kterou část učitelů vnímá jako problematickou, a také v různorodosti kolektivu žáků, která je ovšem na ostatních školách vnímána obdobně. S tím souvisí i pociťovaná zátěž spojená s množstvím žáků se specifickými potřebami, zatímco malá dostupnost podpůrných opatření ani nedostatek poradenské podpory zásadní bariéru netvoří.

Nepedagogičtí pracovníci

Výsledky u nepedagogických pracovníků ZŠ Merhautova jsou napříč všemi sledovanými oblastmi mimořádně příznivé a v mnoha ohledech výrazně převyšují průměr ostatních škol v souboru. Výrazná je celková spokojenost s tím, jak provozní pracovníky jejich práce naplňuje, kde převážná většina vyjadřuje bezvýhradnou spokojenost a nikdo nevolí negativní hodnocení. Stejně výjimečné výsledky vykazuje hodnocení celkové atmosféry školy a vnitřních vztahů v kolektivu zaměstnanců. V otázce vztahů panuje mezi provozními pracovníky úplná shoda na pozitivním vnímání.

Obr. 6 Ukázka výstupu odpovědí nepedagogických pracovníků

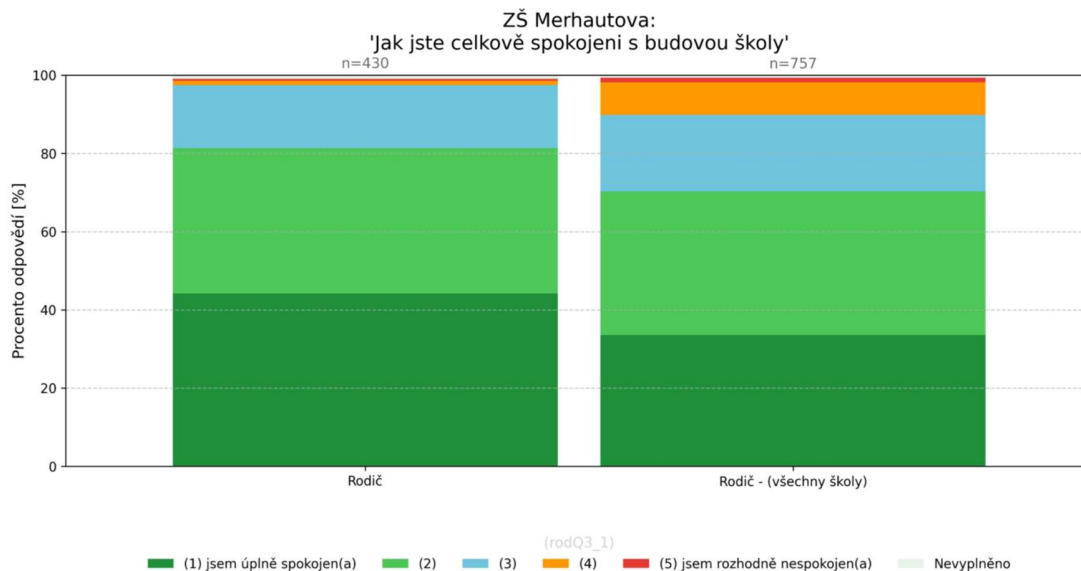
Spolupráce a komunikace s učiteli a asistenty je hodnocena s vysokou mírou spokojenosti, což svědčí o dobré integraci provozního personálu do celku chodu školy. Podobně příznivě vnímají zaměstnanci své vztahy se žáky a to, jak se k nim žáci chovají; v této oblasti se pozitivní hodnocení blíží k úplné shodě a výrazně překračuje průměrné hodnoty ostatních škol. Komunikace a spolupráce s rodiči žáků sice vykazuje o něco vyšší podíl neutrálních odpovědí, přesto je hodnocena většinou kladně a bez projevů nespokojenosti. Panuje i velká spokojenost s podporou od vedení školy, s řešením problémů i s možností udržet rovnováhu mezi profesním a osobním životem.

Rodiče a zákonní zástupci žáků

Názory rodičů a dalších zákonných zástupců žáků ZŠ Merhautova v rámci mapování klimatu přináší ucelený a vysoce pozitivní pohled na fungování školy. Výzkum se setkal s mimořádným zájmem ze strany rodin, čistá návratnost dotazníků dosáhla vynikajících 91,3 %. Tato vysoká může potvrzovat, že rodiče mají o dění ve škole hluboký zájem a vnímají možnost vyjádřit se jako důležitou součást partnerského vztahu s institucí, ale také odrážet snahu školy získat od rodičů jejich vyjádření. Celkové výsledky ukazují, že škola požívá u naprosté většiny rodičů vysokou míru důvěry, vnímají ji jako bezpečné místo pro rozvoj svých dětí a vysoce oceňují otevřenost i kvalitu vzájemné komunikace.

V oblasti materiálního zázemí a prostředí školy projevují rodiče spokojenost. S budovou školy je úplně nebo spíše spokojeno více než 80 % respondentů, přičemž podíl vysloveně nespokojených je naprosto marginální. Podobně příznivě hodnotí rodiče také bezprostřední okolí školy, tedy školní zahradu a hřiště, kde spokojenost deklaruje přibližně tři čtvrtiny dotázaných. Výrazně nadprůměrných výsledků ve srovnání s ostatními školami dosahuje hodnocení úrovně školního stravování. Zatímco na jiných školách bývá stravování častým zdrojem kritiky, na ZŠ Merhautova vyjadřuje spokojenost s jídelnou téměř 65 % rodičů, přičemž negativní postoje zaujímá pouze necelých 6 % respondentů (přibližně 15 % z nich se k této položce nevyjádřilo). Velmi dobře je hodnocena také nabídka mimoškolních aktivit, exkurzí, akcí a kroužků, kde spokojenost přesahuje 75 %, a také fungování školní družiny a školního klubu, s nimiž vyjadřuje spokojenost bezmála 70 % rodičů při pětinovém podílu nevyplněných odpovědí.

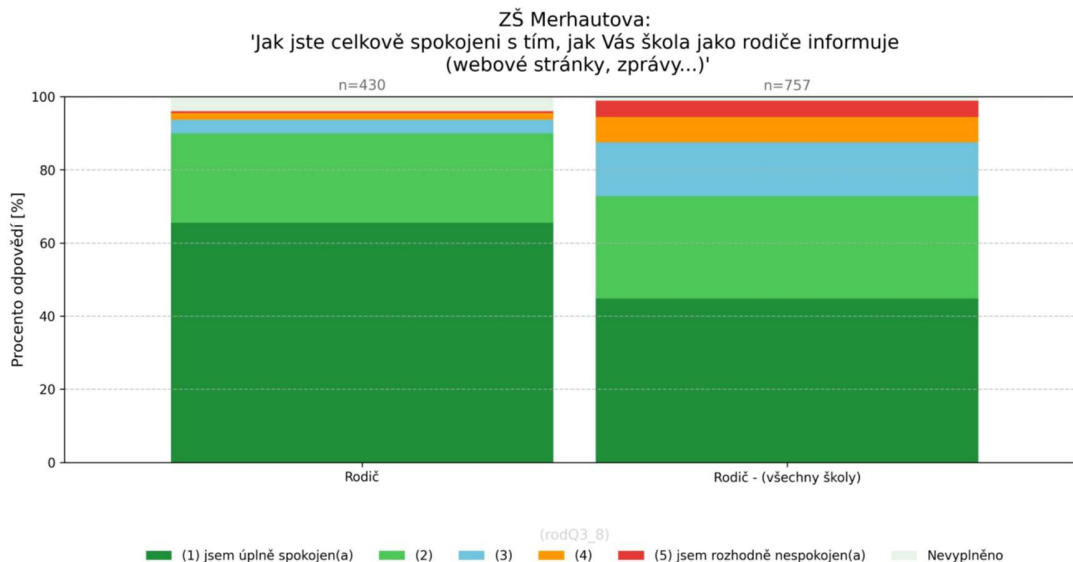
Obr. 7: Ukázka výstupu odpovědí rodičů

Komunikace mezi školou a rodinou představuje jednu z nejsilnějších stránek ZŠ Merhautova. Přibližně 90 % rodičů je spokojeno s tím, jak je škola informuje prostřednictvím webových stránek a zpráv. Obdobně shoda panuje v otázce dostupnosti učitelů, kdy bezmála 88 % respondentů potvrzuje, že si učitelé a asistenti dovedou najít čas na komunikaci s rodiči. Celkově způsob komunikace vyhovuje více než 85 % zákonných zástupců a téměř 90 % dotázaných deklaruje, že má ze školy

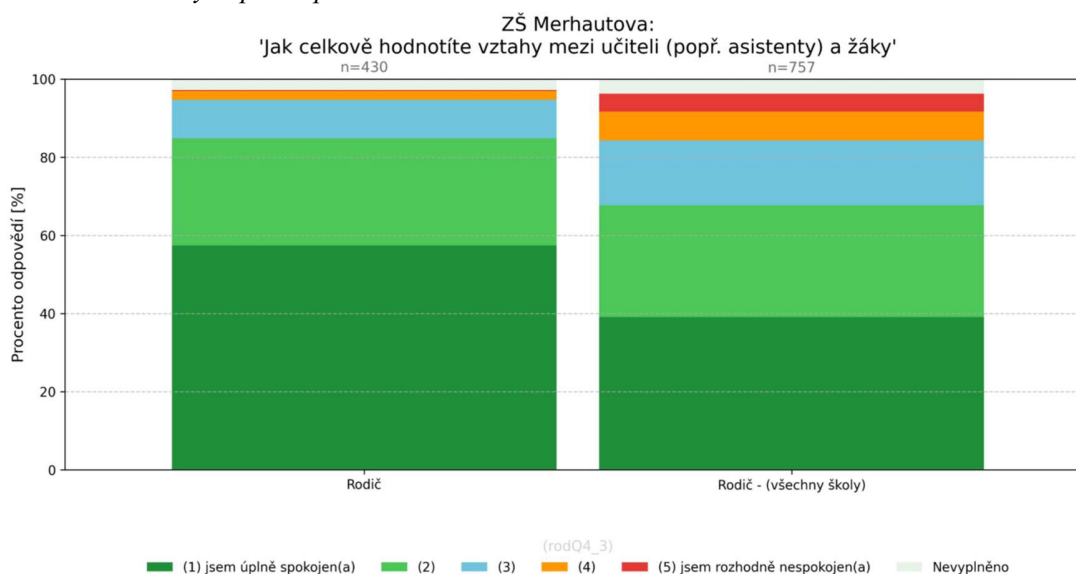
všechny potřebné informace, což je výsledek, který výrazně převyšuje průměr ostatních škol v souboru. S tím úzce souvisí i vysoká spokojenost s přístupem školy k řešení problémů, kterou vyjadřuje více než 80 % rodičů.

Obr. 8: Ukázka výstupu odpovědí rodičů

Při hodnocení samotného vzdělávacího procesu a jeho efektů panuje mezi rodiči převážně shoda. Více než 85 % rodičů hodnotí celkovou úroveň výuky jako velmi dobrou a stejný podíl je přesvědčen, že vědomosti a dovednosti, které děti ve škole získávají, jsou důležité pro jejich budoucí život. Více než 80 % respondentů souhlasí s tím, že škola úspěšně rozvíjí schopnosti dětí a podporuje jejich chuť k učení a vnitřní motivaci. Z hlediska klíčových kompetencí rodiče vnímají, že škola učí děti logicky uvažovat, kriticky myslet (přes 80 % souhlasu) a také získávat a třídit informace (přes 84 % souhlasu).

Obr. 9: Ukázka výstupu: odpovědi rodičů

Rodiče jsou rovněž přesvědčeni o vysoké schopnosti školy podpořit žáky se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím doučování a podpůrných opatření, kde kladné hodnocení dosahuje téměř 88 %. Výchovná práce školy a rozvoj hodnotového citění dětí jsou hodnoceny pozitivně více než 80 % respondentů. Velmi silně je vnímána také sociální rovina, kdy 84 % rodičů věří, že učitelé mají k dětem dobrý vztah, a 82 % považuje prostředí školy za bezpečné. O něco nižší, přesto stále velmi solidní shoda panuje u hodnocení vztahů mezi samotnými žáky ve třídě; za dobré je považuje necelých 80 % rodičů a zhruba 9 % zde vyjadřuje určité obavy či nespokojenost.

Volné komentáře rodičů přinášejí cennou slovní ilustraci kvantitativních výsledků a poukazují na konkrétní silná místa i oblasti vyžadující pozornost. V oblasti podnětů k zázemí se jako opakující se dílčí témata objevují například požadavky na rekonstrukci a důslednější hygienu toalet, výměnu šatních klecí za uzamykatelné skříňky a řešení příliš těžkých aktovek. V pozitivních ohlasech rodiče nejčastěji vyzdvihují trpělivost, spravedlnost a vstřícný individuální přístup pedagogů, vynikající práci paní ředitelky a vedení školy, přátelskou rodinnou atmosféru a bohaté mimoškolní programy, jarmarky, plavecký výcvik či estetický interiér budovy s výukovými prvky na schodech.

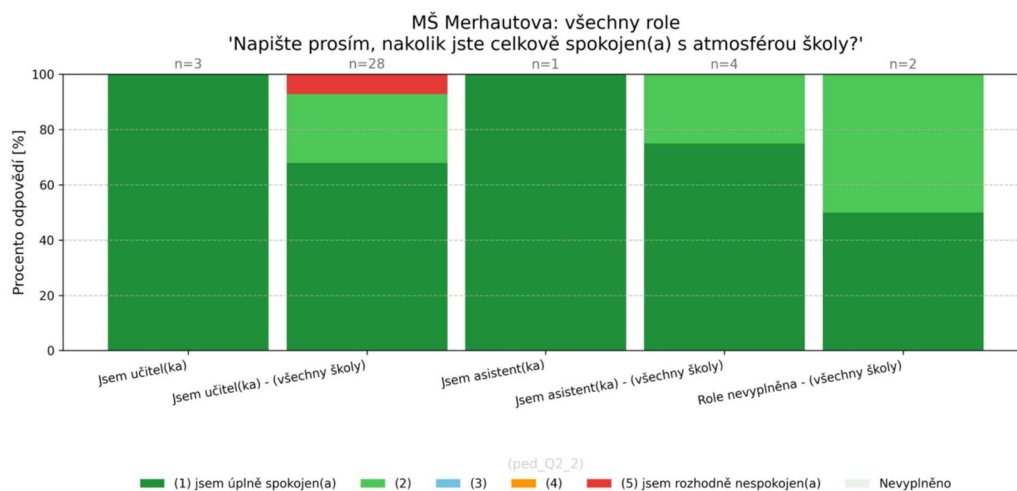
Mateřské školy

Pod ZŠ a MŠ Merhautova spadají také tři mateřské školy, ke kterým tato zpráva poskytuje rámcové informace z dotazníků pro pedagogické pracovníky a rodiče a zákonné zástupce žáků. Co se týče návratnosti tak na MŠ Merhautova byla u pedagogů 80 %, u rodičů odpovídalo 52 % respondentů. Na MŠ Vranovská byla návratnost u pedagogů 100 % a z rodičů odpovídalo výjimečných 78 %. Na MŠ Sýpka pak odpovědělo přes 83 % pedagogů a přijatelných skoro 25 % rodičů.

Pedagogičtí pracovníci

V této oblasti bude shrnutí výsledků poměrně jednoduché, protože na MŠ Merhautova bylo vnímání klimatu školy ze strany pedagogů v podstatě pouze pozitivní, a to ve všech oblastech, které byly hodnoceny. Jen nepatrně menší, byť stále nadprůměrné, bylo hodnocení klimatu na MŠ Vranovská. MŠ Sýpka v tomto ohledu mírně vybočuje, protože u některých položek nebyla převaha pozitivních odpovědí srovnatelná s mateřskými školami, spadajícími pod ZŠ a MŠ Merhautova, ale ani s průměrem všech mateřských škol. Projevilo se to například ve spokojenosti s komunikací s rodiči a s tím souvisejícím deklarovaním větších překážek pro práci souvisejících se slabším rodinným či sociálním zázemím žáků.

Obr. 10: Ukázka výstupu: odpovědi pedagogických pracovníků MŠ

Rodiče a zákonní zástupci žáků

U respondentů z MŠ Vranovská a také MŠ Merhautova lze nalézt opět téměř 100 % pozitivních odpovědí na různé aspekty klimatu školy, výjimku tvoří odpovědi na otázky související s plánováním zápisu dětí na základní školu – zde větší část respondentů pravděpodobně zatím nemá jasnou představu. Na MŠ Sýpka se u rodičů projevuje opět více kritických názorů na fungování školy, které se týkají například oblasti komunikace se školou, kritické výhrady rodiče formulovali i k přístupu některých pedagožek k dětem.

Obr. 11: Ukázka výstupu odpovědí rodičů MŠ

